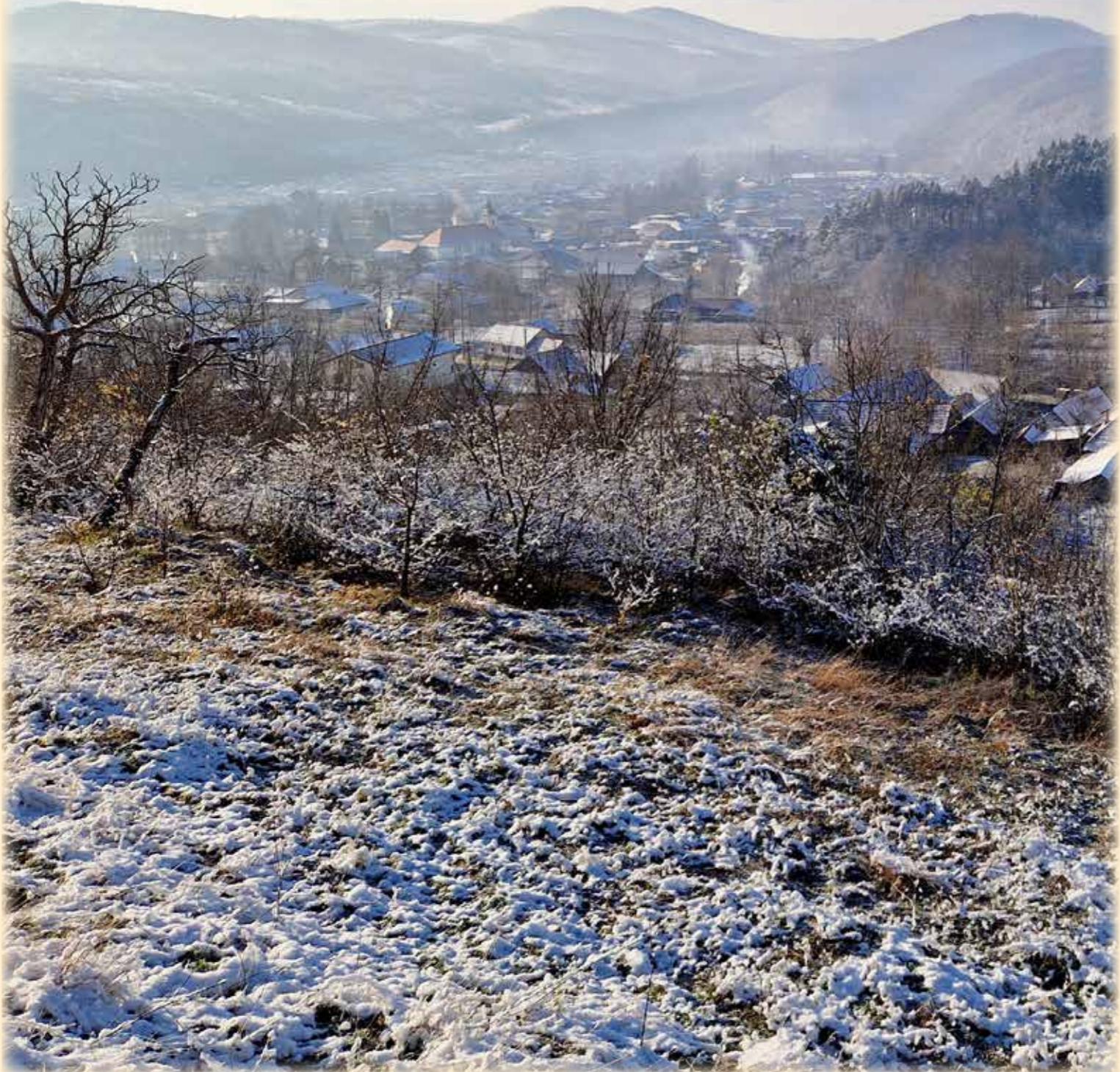


# Karašev pod prvim ovorimskim snijegom!



Godina: XXIX Broj: 208. Prosinac 2022. / Anul: XXIX Nr.: 208 Decembrie 2022

# Hrvatski graničici



DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ  
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA



STR. / PAG. 3

SAJAM KNJIGA GAUDEAMUS



STR. / PAG. 4-5

OGRANAK SELJAČKE SLOGE  
U KLOKOTIČU



STR. / PAG. 9

OBILJEŽEN DAN NACIONALNIH  
MANJINA



Čestit Božić i sretna Nova  
2023. godina!  
Sărbători binecuvântate și fericite!



ZAJEDNIŠTVO HRVATA U RUMUNJSKOJ  
UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

The screenshot shows the official Facebook page for 'Hrvatska Grančica'. It features a large banner at the top with the text 'Hrvatska Grančica' and a photo of a person. Below the banner are several news posts and a sidebar with links to various sections like 'Aktualne vesti', 'Djelatnost', 'Matica', 'Karaševska zora', 'Hrvatska grančica', 'Documenti', 'Arhiv', 'Aktivnosti', and ' Kontakt'.



Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 20.01.2023, u 15.30 sati. Gledajte nas!

#### Mjesečno Izdanje Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj / Ediție lunară a Uniunii Croaților din România

Godina / Anul **XXVIII**  
Broj / Numărul **195**

Nakladnik / Editor  
**Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj /**  
**Uniunea Croaților din România**

Za nakladnika / Pentru editor  
**Glureci-Slobodan Gheră**

ISSN KOD / COD ISSN **1841-9925**

Glavni urednik / Redactor şef  
**Ivan Dobra**

Urednici / Redactori  
**Lina TINCUL**

Vanjski suradnici / Colaboratori  
**Maria LĂTCHECI; Diana Catici;**  
**Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOŞ**

Tehnoredaktor / Tehnoredactor  
**Zlatko Nikola URSUL**



Adresa:

**Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj**  
**Uniunea Croaților din România**  
327065 Carasova 22, jud. Caraș-Severin, România

Telefon: **0040-255-232255**

Fax: **0040-255-232146**

E-mail: **zhrucr@gmail.com; hg.redactia@zhr-ucr.ro**  
Web: **www.zhr-ucr.ro**

The screenshot shows the website for 'Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj / Uniunea Croaților din România'. The header includes the logo and language selection (Romanian). The main menu has options like 'HOME', 'DEJURU', 'ACTUALITATI', 'MATERIALE', 'KARAŠEVSKA ZORA', 'Hrvatska grančica', 'DOCUMENTI', 'ARHIV', 'ACTIVITATE', and 'CONTACT'. The page content includes news items, a photo gallery, and a sidebar with links to 'OVIDIUZIONA RUMUNIJE-HRVAŠKA GIMNAZIJA KRAKOVSKO', 'Gospa COZERULUI', 'BIBLIOTECU BOGDII', 'TRADUȚI LA MĂRȚIȚI UNU NOU PREZIDENT', 'NAȘI STĂVI DE SINE', 'PREDSTAVITOARE LA MAIȘTEȚI LA TRADUȚIȘTI', 'DAN SUCIU LA NAȚIONALA VULCANIA', 'PROIECTUL "HUMANITARIU" PENTRU ROMÂNIA', 'INCAUTARE LA CESTRIȚI', 'OCDE, CUM SĂ CE COLLECTAM?', and 'ZILE DE FESTIVALUL ETNIC AL CROAȚILOR LA LUPAC'.

**www.zhr-ucr.ro**



Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 05.01.2023, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!



Svakog petka s početkom od 19:15, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

<b>U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:</b>	
SAJAM KNJIGA GAUDEAMUS	STR. 3
OGRANAK SELJAČKE SLOGE U KLOKOTIĆU	STR. 4/5
DAN DRŽAVNOSTI RUMUNJSKE	STR. 5
ODLIČNO ORGANIZIRANO DRUGO IZDANJE...	STR. 6-7
ZILE DE SĂRBĂTOARE LA ȘCOLILE DIN LUPAC	STR. 8
KRAJ PRVOG DIJELA 5. LIGE	STR. 8-9
OBILJEŽEN DAN NACIONALNIH MANJINA	STR. 9
30. GODINE OD USPOSTAVE HRVATSKO-RUMUNJSKIH DIPLOMATSKIH ODNOŠA	STR. 10
MJESEC PROSINAC...	STR. 11
HUMANITARNI DOGAĐAJ U BUKUREŠTU	STR. 12
ZAŠTO BOŽIĆ?	STR. 13
PESCUITUL LA PĂSTRUĂ ÎN LUNA LUI BRUMAR!	STR. 14
BOŽIĆNO VRIJEME U NAŠIM KRAJEVIMA	STR. 15

## BOŽIĆNO VRIJEME U NAŠIM KRAJEVIMA

*Kako već dobro znamo, Advent ili Došašće je razdoblje koje obilježava početak nove liturgijske godine, te vrijeme pripreme za blagdan Božića, rođenja Spasitelja Isusa Krista.*

**U**vijek kad spomenemo riječ "advent", ponajprije pomislimo na vijenac s četiri svijeće, koje simboliziraju svaku nedjelju do Božića. I sasvim smo u pravu, jer Advent to i predstavlja: vrijeme čekanja, vrijeme pripreme, vrijeme dočeka.

Došašće je ono vrijeme kada bi se svaki od nas morao potruditi i probati biti bolji čovjek. U našoj zajednici, značenje ovog razdoblja vrlo je važno: svi se polako počinju spremati za veliki blagdan koji slijedi, bilo to duševno ili tjelesno. Tu možemo dodati da, u adventsko vrijeme, svakog jutra imamo "zornicu", koja predstavlja svetu misu održanu u rano doba dana (najčešće u 7 sati ujutro). Dok traje ovo vrijeme pripreme za veliki blagdan, slušaju se najčešće crkvene ili božićne pjesme.



Nakon ovih četiri adventskih nedjelja, nakon ovog razdoblja čekanja, slijedi možda jedan od najvažnijih trenutka, to jest - Badnjak. Kad pričamo o našim krajevima, onda tu imamo vrlo puno običaja, te tradicije čvrsto vezane za ovaj trenutak. Na Badnjak, se uglavnom "trpi" po cijeli dan, ne jede se sve do kasne večeri, kad se na okupu mirno i složno poslužuje večera. Cijeli se dan kuha i spremi se sve za Božić, koji upravo kuca na vratima. Isto se

taj dan, po običaju, "kiti" jelka s raznim dekoracijama, svaki je kiti po svojoj želji, akcija koja predstavlja veliku radost za naše mališane koje to čekaju cijele godine. Kad sve bude lijepo pripremljeno i jelo bude gotovo, svaka se obitelj u svojoj kući okupi oko stola, te svi zajedno uživaju u društvu i ukusnom jelu. Što se te večere tiče, imamo i tu razne običaje: na stol postavljaju se jabuke, te oresi koji se poslije toga "trtkaju", za rodnu i plodnu novu godinu; isto tako se ispod stola postavlja slamka te na nju jedno jaje (kako bi kokoške bile plodne); u posudu vodom stavlja se jedna "mladička" raznog voćnog stabla, što opet obilježava želju da godina koja dolazi bude rodna itd. Za Badnjak pravi se domaći kruh u kojem se stavlja sitan novčić s namjerom da ga netko nađe, a to je znak da će on imati puno sreće i uspjeha u novoj godini. Uglavnom, dok su svi još za stolom, počinju dolaziti "betlehami", to jest, mlada djeca koja s pjesmom navješćuju svima rođenje Isusa Krista. Vrlo je lijepo i nježno slušati ih, pa na kraju, pokloniti im neke slatkiše i novce.

Badnjak znači za naše mališane i dolazak Djeda Božićnjaka, koji je uvijek pun darova. Vrlo je lijepo biti malen, biti dijete u ovo božićno doba, jer se "magija" ovog blagdana tada najbolje osjeća. Kad sve to bude završeno, i svi budu sretni i ispunjeni, ljudi se brzo svi skupa spremaju za svetu misu, za "Polnoću", na kojoj se svi okupljaju kako bi proslavili rođenje Spasitelja.

Ujutro, kad se svi probude, upravo je BOŽIĆ. To je veliki blagdan za nas kršćane, jer predstavlja rođenje našeg Spasitelja Isusa Krista. Oduvijek je Božić donosio puno mira i radosti u svačiji život. Po običaju, u našoj zajednici, na Božić svi idu u crkvu, na svetu misu, a nakon toga se cijela obitelj, koja je na okupu, raduje tome danu.

Da se mene pita, ovo vrijeme, božićno vrijeme, najljepše je razdoblje u cijeloj godini. Tada osjećam najsnajnije ljubav, radost i mir. Možda, polako, polako, Božić i nema više tu istu "magiju", koju sam doživljavala kao dijete, ali jedan je od najljepših blagdana.

Želim vam da punim i radosnim srcem provедete ovo božićno vrijeme i blagdan Božića uz vaše najdraže i najmilije.

*Diana Catici*

## PESCUITUL LA PĂSTRĂV ÎN LUNA LUI BRUMAR!

*Profitând de o toamnă târzie, am ieșit la o partidă de pescuit pe malul râului Mur, în Austria, unde capturile demne de immortalizat cu telefonul mobil nu au întârziat să apară.*

*Vremea din acea zi a ținut tot timpul cu mine, o zi cu mult soare și mult pește.*

**P**escuitul la păstrăv are iarna un farmec deosebit. Zile scurte, friguroase, apa râului foarte rece, iar comportamentul păstrăvului foarte diferit. Pe de altă parte, nopțile cu temperaturi sub 0 grade Celsius ne impun o perioadă de pescuit în care confortul personal trebuie pus pe primul plan. Și asta implică, bineînțeles, o îmbrăcăminte pe măsura condițiilor extreme pe care le întâmpină pescarii în sezonul rece.

Totul a început intr-o dimineață de sămbătă, foarte devreme, în jurul orei 7,00. Am ales să plec mai repede pentru a găsi un loc mai bun de pescuit, conștient fiind de rolul acestuia în capturarea



unor exemplare frumoase de păstrăv sau lostrici. Am ajuns într-o zonă foarte plăcută mie și am decis să pescuiesc tocmai în locul unde am avut norocul să capturez exemplare foarte frumoase de păstrăv în anii precedenți. Nu prea eram îmbrăcat adevarat, temperatura din aceea dimineață era foarte scăzută, dar cum pasiunea nu cunoaște limite m-am aventurat în speranța unei capturi capitale, cel puțin pentru o poză de album. Apa râului a fost perfectă în acea zi, doar vântul îmi ducea nălucile în voia lui, un lucru foarte neplăcut pentru un pescar.

Am prins destul de repede patru păstrăvi, toți indigeni, pe care i-am eliberat numai decât din cauza prohibiției. Am urcat câteva sute de metri în amontele râului în speranță că voi prinde ceva păstrăv curcubeu, pe care puteam să-l aduc acasă la

tigăie. Cât timp sezonul la curcubeu, lipan și lostrică este deschis, atâtă timp am să profit de fiecare clipă liberă ca să arunc momeala în apa râului unde, sper, ca peștii să-mi răspundă. Am schimbat puțin tactica se pescuit, mi-am găsit un loc bun pe care-l cunoșteam de multă vreme și mi-am început recitalul cu patru păstrăvi curcubeu, din care doi eliberati și doi reținuți, unul mai frumos ca altul. După care am mai prins trei, toți unul și unul, de aproximativ un kilogram fiecare, numai buni de tigăie.

Am plecat acasă cu sufletul împăcat știind bine că și doamnele de acasă o să se bucure, după mult timp, de reușita mea, cu toate că reușita nu era tocmai ceea ce mi-am dorit, dar măcar aveam de o prăjeală pe cinsti. Poate eram cel mai fericit om din lume dacă aş fi avut parte de o lostrică sau un păstrăv din acela mare cum am mai prins în anii precedenți. Dar, nu asta-i ideea, important este să ajung pe malul râului și să arunc cu bățul.

Toate bune și frumoase, însă, de data aceasta, am pescuit fără cizme și am fost nevoit să intru în apă cu picioarele pentru unii pești care erau mai mărisori, o experiență foarte neplăcută la aceste temperaturi. Dacă întâmplarea ar fi avut loc în altă zonă, unde apa râului sau temperaturile de afară ar fi fost mai ridicate, intratul în râu nu m-ar fi afectat atât de tare cum m-a afectat de această dată.

În mare parte, în timpul temperaturilor foarte scăzute peștii sunt foarte leneși, iar asta înseamnă că în această perioadă a anului sunt foarte atenți la nălucile prezentate de pescari și nu numai. Sunt foarte sceptici în privința hranei pe care aceștia o folosesc în această perioadă rece a anului.

Petru Miloș

## SAJAM KNJIGA GAUDEAMUS

*Središnji paviljon sajma Romexpo izgledao je premali za sve ljubitelje knjiga koji su zadnjeg dana došli kupiti knjige po sniženim cijenama ili dobiti autografe od omiljenih autora.*

**N**ajčitaniji i najomiljeniji sajam knjiga u Rumunjskoj prvi se put u prosincu vratio formatu koji ga je više od četvrt stoljeća nametnuo kao čvrst orientir tržišta profila u našoj zemlji. Izdanje sajma knjiga Gaudeamus Radio Romania u Bukurești 2022., u organizaciji javne radiotelevizije, održano je između 7. i 11. prosinca u paviljonu B2 Romexpo. Kulturni projekt finansiralo je Ministarstvo kulture, a službeni partner manifestacije bila je Ru-



munjska televizija. Svečano otvorenje održano je u srijedu, 7. prosinca u 12 sati, a u ovom izdanju ulaz je bio slobodan za sve kategorije javnosti.

Unatoč teškim uvjetima posljednjih godina, koji su doveli do obustave većine događaja ove vrste, Radio Rumunjska je uspjela održati kontinuitet ovog projekta, kako putem online izdanja, tako i organiziranjem prvih sajmova knjiga u zemlji tijekom pandemije, u ljetu 2021. Tako je Gaudeamus bio prisutan



ne samo u srcima ljubitelja knjige, nego i virtualno, u domovima desetaka tisuća Rumunja, i fizički, u nekim od poznatijih i omiljenijih sastajališta u zemlji.

Izdanje rumunjskog sajma knjiga Gaudeamus Radio 2022., nastavljeno nakon dvogodišnje stanke, učvrstilo je status vodećeg događaja na tržištu izdavaštva na nacionalnoj razini.

- Gotovo 7.900 četvornih metara štandova i prostora za događanja u potpunosti je okupiralo najveći izložbeni paviljon u zemlji; Iz perspektive opseg-a manifestacije, ovogodišnje izdanje Sajma knjiga Gaudeamus jako se približilo izdanju koje je postavilo nacionalni rekord, održanom u studenom 2019. godine.

- Oko 200 sudionika ponudilo je publici izuzetno raznoliku ponudu uređivačkih proizvoda prilagođenih svim uzrastima i područjima interesa, glazbenih i edukativnih igrica. Uz imena etablirana desetljećima u rumunjskom izdavačkom krajoliku, na ovom događaju po prvi put su sudjelovali brojni sudionici, kako izdavačke kuće koje su već stekle zaslужenu slavu, tako i novi projekti na početku puta.

Organizacije nacionalnih manjina također su sudjelovale na 29. izdanju "Sajma knjiga GAUDEAMUS Radio Romania" gdje se mogla otkriti etnička raznolikost manifestirana kroz kulturu i tradiciju! Odjel za međunarodne odnose osigurao je štand etničke raznolikosti, štand broj 157, posebno posvećen književnosti, tisku i tradiciji nacionalnih manjina. Na sajmu je 15 prisutnih organizacija nacionalnih manjina, među kojima i Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, izložilo knjige, časopise, fotografije, CD-e i organiziralo, u posebno uređenim prostorima, promocije recentnih izdanja.

Sve veći broj posjetitelja na sajmovima knjiga ne bi trebao nikoga čuditi jer je čitanje knjiga dobro za sve uzraste, a pogotovo za školsku djecu. I posebno danas kada je knjigu skoro pa zamijenio internet.

Čitanjem stalno učimo, uvjek saznajemo nešto novo. Budući da je ovo najradosniji mjesec u godini i mjesec darivanja, siguran sam da bismo veoma obrađovali naše bližnje poklanjanjem jedne dobre knjige, umjesto neke igračke ili nekog skupog telefona!

Ivan Dobra

## OGRANAK SELJAČKE SLOGE PONOVO U KLOKOTIČU

*U klokotičkoj crkvi Svetoga Filipa i Jakova upaljena je u subotu 10. prosinca ove godine treća adventska svijeća na adventskom vijencu.*

**O**va treća adventska svijeća je svijeća radosnosti, a radost svih prisutnih vjernika je bila s tim veća s koliko su u klokotičkoj crkvi svojim nastupom uveličali cijelokupni program članovi Ogranka Seljačke slike Buševac s kojima Klokočanje njeguju prijateljske i kulturne veze već od 1973. godine. Gosti iz R. Hrvatske su u crkvi punoj vjernika izveli pučke Božićne pjesme iz Tropoja i cijele Hrvatske, a predsjednik Ogranka Seljačke slike Buševac Nenad Rožić pozvao je Klokočanje da sljedeće godine gostuju u Buševcu kako bi zajedno proslavili 50. godina prijateljstva.



Kada je riječ o kulturnim razmjennama obavljenih do 1989. godine, od svih postojećih folklornih ansambala u karaševskim mjestima jedini je aktivni na međunarodnom planu bio folklorni ansambl iz Klokočića i opće su poznate kulturne razmjene između Klokočića i Buševca iz Republike Hrvatske. Projekt suradnje i uzajamnog posjećivanja folklornih ansambala iz navedenih mesta pokrenut je i finansiran od Hrvatske, u okviru jedne pohvalne politike za održavanje veza s Hrvatima iz Austrije, Slovačke, Rumunjske.

Podsetimo s ovom prilikom, povijest odnosa Klokočića i Buševca započinje u lipnju 1973. godine kada je u Klokočić došla četveročlana delegacija Hrvata iz Buševca koja je željela pokrenuti kulturne razmjene s predstavnicima Hrvata iz Rumunjske. Najprije su bili u Keči, odakle ih je obitelj Mikšić poslala u Klokočić da traže učitelja Đurđa Vatava, instruktora folklornog ansambla iz Klokočića, ako žele kulturne veze.

Davne 1973. godine, u jednoj lipanjskoj nedjelji prije podne, svi iz doma učitelja Vatava su bili u mjesnoj crkvi na Svetoj misi, koju je tada celebrirao vlč. Stjepan Hustig, tadašnji župnik klokotičke župe. Đuređ Vatav nije toga dana otišao u crkvu jer je imao slomljenu nogu, a ionako funkcija učitelja nije u to vrijeme bila kompatibilna s prisustvom na Svetim misama. Sam u svome domu, odjednom začuje lagano kucanje na vratima i opazi u dvorištu četiri osobe koje su mu odmah poželjele „dobar dan“ i nastavile na sljedeći način: „Mi smo iz Jugoslavije, jedna delegacija iz Buševca, mjesto u blizini Zagreba, i želimo napraviti

kulturalnu razmjenu sa selom Klokočić. Ja sam Robić Stjepan, predstavio se vođa, predsjednik naše kulturne asocijacije, i hoćemo da s vašim ansamblom dođete kod nas u mjesecu listopadu“.

Veoma iznenađen s prijedlogom, Đuređ Vatav je znao da se iz Rumunske toga doba veoma teško izlazi van, ali to im nije mogao reći, već je gostima predložio i inzistirao da najprije Buševac posjeti Klokočić, kako bi zatim Klokočanje imali razlog više posjetiti Buševac. Do kraja im je rekao zašto je bolje da oni dođu prvi put i odgovorili su mu da je njihova stvar s odobravanjima viza, jedino da im kaže gdje da pošalju pozivnicu. Zajedno su zatim odredili da pišu Domu kulture iz Klokočića, općini i lupačkom partiskom komitetu, zatim županiji, i to odjelima za partiju i kulturu, te da se na kraju obrate i Odboru za kulturu iz Bokurešta. S ovime su gosti bili zadovoljni i nakon što su otišli, Mikola, brat instruktora klokotičkog folklornog ansambla, koji je već znao o čemu je riječ, rekao je sljedeće: „bajco, s ovime smo ostali, nećemo

## ZAŠTO BOŽIĆ?

*Ostaje odgovoriti na pitanje zašto ljudi već dvije tisuće godina slave Isusov rođendan i, osobito, zašto ga slavi današnji pluralistički, globalizirani, sekularni i umnogome izgubljeni ateistički svijet, kao i naše društvo.*

**I**sus već više od dvije tisuće godina fascinira ljudi. Gotovo dvije milijarde ljudi ga danas slijede i broje godine od njegova rođenja. Otvorimo li oči, zapazit ćemo da se za njegov rođendan priprema ne samo njegova ustanova Crkva nego i društvo i sve države Europe, Sjeverne i Južne Amerike i Australije, a djelomično Azije i Afrike. Ulice i trgovi pršte od svjetiljaka i ukrasa, ljudi kupuju specijalne božićne darove, kite se borovi, čuje se pjesma, dječje se oči žare od radosti, a u starcima i bolesnima budi se nuda u bolje sutra.

Na Božić se ne radi, nego slavi susret neba i zemlje, Boga i čovjeka. Crkva slavi zornice, ore se adventske pjesme, a uskoro će se razlijegati božićni meseci. Vjernici se isповijedaju, čiste savjesti i nastoje biti dobri poput djece i mudrih ljudi. Božić želi biti početak boljega svijeta.

Ako proučimo nastanak i povijest Europe, otkrit ćemo da je zapravo Isus Krist utemeljitelj i osnivač Europe. Ona je naime čitava kršćanska. Stare i nove nacije u Europi imale su vlastite religije i bogove, ali su ih napustili i postali kršćani, bilo katoličke, bilo protestantske, bilo pravoslavne, bilo anglikanske denominacije. S donošenjem kršćanstva Crkva im je donijela i sintezi grčke kulture i rimske civilizacije. U toj sintezi intelekta i razuma Europa je mogla razvijati humanističke i prirodne znanosti.

Snagom duha i uma razvile su se razne grane umjetnosti, kojoj se divi čitav svijet. Podsetimo se samo na književni veličanstveni opus, na glazbeno stvaralaštvo, neprocjenjivu arhitekturu, genijalno slikarstvo i kiparstvo. Snagom razuma razvile su se prirodne, tehničke, medicinske, biomedicinske, biokemijske, sociološke i tehnološke znanosti. Snagom vjere u Isusa Krista razvila se sloboda, povjerenje, mirovorstvo, ljudsko dostojanstvo, ljudska prava, suradnja i priordan, razuman i povjerljiv odnos prema Bogu kao Ocu svih ljudi. Crkva je pomogla da Europa postane moralna i etički utemeljena na humanosti, da se razvije u njoj najbolji politički i državni sustav, da se stvari sloboda od ideologija koje ubijaju ljudi i razaraju prirodu i čovjekova djela.

Isus je jasno pokazao kako u vjeri leže bezgranične mogućnosti ozdravljenja, da u čovjekovu

duhu stoje na raspolažanju snage slobode protiv svih ovisnosti, da u prijateljevanju s dobrotom i Stvoriteljem čovjek može nadvladati psihičke i somatske bolesti, strahove, suicide i neprijateljstva. Umirući za čovjeka jasno nas je Isus uputio na velike sposobnosti duha u čovjeku kojim možemo proniknuti smisao života, obnoviti ranjeno dostojanstvo, prijateljevati s Bogom, nadvladati strah od zla, smrti i nepravdi, pobijediti grijeh, zloču, egoizam, korupciju, laž, bahatost, prijevaru i besmisao. Svojim uskrsnućem nas je uvjedio da život nema kraja i da se isplati biti pošten, ljubiti čovjeka i živjeti u skladu sa savješću.

Nikakvo čudo da je baš Crkva prihvatala njegov nauk i započela graditi bolnice i škole, stvarati sveučilišta, istraživati prirodu i čovjeka, organizirati najbolji oblik države, biti duša mirovorstva, da je prva počela živjeti međuljudsko zajedništvo, uvjeravati u jednako dostojanstvo svakog čovjeka i stvarati dokumente o ljudskim pravima, da je pokazivala ljubav za siromašne, odbačene, one na rubu društva, bolesne, obespravljenе, potlačene i prodane u ropstvo.

Tako se jedino u Europi razvijala metodologija i sistematika znanstvenog istraživanja, u njoj se razvila svestrana tehnika, čudesne mogućnosti tehnološkog razvoja, ona je dala temelje za osvajanje svemira, ona razvila farmaceutsku proizvodnju, korištenje prirodnih resursima energije i očuvanja prirode. Svi se narodi služe njezinim mehaničkim strojevima, tehnikama, metodama, znanstvenim procesima i humanim dostignućima. Drugim riječima, Isus je začetnik i vođa svega pozitivnog, dobrog, humanoga i konačno života u punini. On je spojio čovjeka s Bogom, ujedinio nebo i zemlju, došao da čovjeka svestrano oslobodi, darovao ljudima znanost, umjetnost, kreativnost, državotvorstvo modernog tipa i demokracije.

Jedino u tome možemo razumjeti slavlje Božića u svim suvremenim državama i društvima, osobito u Europi, te shvatiti da su Crkva i kršćanstvo neuništivi, a s njima i čovjek. Isus je vrhunski čovjek, ljubljeni Bog, dobrodošao prijatelj, siguran liječnik, izvrstan znanstvenik, savršeni umjetnik i pobjednik nad mržnjom i zlom, naš život i naš smisao. K njemu svi idemo. On je Božić.

*Dr. theol. Davor Lucacela*

## HUMANITARNI DOGAĐAJ U BUKUREŠTU

*U nedjelju 11. prosinca 2022., između 10:00 i 16:00 sati, u Nacionalnoj knjižnici Rumunjske održano je 30. izdanje Diplomatskog božićnog bazara, "IWA Christmas Bazaar", humanitarna manifestacija koju organizira IWA – Međunarodna udruga žena iz Rumunjske pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjskih poslova.*

**O**va nevladina i neprofitna organizacija, pokrenuta 1978. godine, sastoji se od članova diplomatskog tijela akreditiranog u Rumunjskoj, ali i iz civilne, kulturne i poslovne zajednice.



Kako bi ovo izdanje bilo uspješno, oko 600 volontera iz preko 60 zemalja udružilo je snage u ime solidarnosti, empatije, različitosti i kulturne diplomacije. Tako je publika koja je sudjelovala mogla uživati u glazbenim i plesnim programima, demonstracijama zanata i kulinarskih običaja, prezen-



tacijama tradicionalnih predmeta, specifičnih za svaku predstavljenu kulturu, a sve to ponuđeno je velikodušnoću 60 zemalja koje su se odlučile kreativno uključiti u organizaciju ovog događaja. Posjetitelji koji su prešli prag Božićnog bazara mogli su kupiti unikatne poklone, od rukotvorina do tradicionalnih delicia iz nekoliko zemalja, a ujedno su

mogli doprinijeti pružanju šanse za pristojan život potrebitima. Iz hrvatske zajednice u humanitarnoj akciji sudjelovali su i nekoliko članova ansambla ZHR-a Karaševska zora, koji su publiku oduševili izvornošću svojih narodnih nošnji.

Nakon dvije godine ponovnog osmišljavanja Bazara u hibridnom formatu, željno smo i uzbudeno čekali ovo izdanje. Zajedno s akreditiranim diplomatskim predstavništvima u Rumunjskoj, kao i s predstavnicima iseljeničke zajednice, udružili smo snage i uspjeli ove godine, ustrajnošću i solidarnošću, prezentirati Bazar javnosti na novoj lokaciji i pripremiti brojna iznenađenja kod štandova zemalja sudionika, kao i živopisne trenutke na pozornici događaja. Organiziranje ovog izdanja bio je izazov, zato želim zahvaliti svima koji su omogućili ovu posebnu vježbu javne i kulturne diplomacije", rekla je Marina Coandă Bundac, koordinatorica zadnjih 10 izdanja Božićnog bazara.

"IWA Božićni bazar je blagoslovljen događaj. Bazar ujedinjuje, spaja, širi emocije i stvara čaroliju", rekla je Delia Sfetcu, predsjednica IWA.

*Lina Tincul*

Svake godine međunarodna zajednica u Rumunjskoj odazove se pozivu IWA-e da podrži lokalne projekte u koje je uključena organizacija. Sredstva prikupljena od prodaje tradicijskih proizvoda zemalja sudionica i od sponzorstava preusmjeravaju se udrugama koje pomažu potrebitima.

*Lina Tincul*



ih više nikada vidjeti". Tada nitko nije mogao znati da li se dugogodišnji računovođa lupačke općine prevario ili nije prevario, ali nakon toga, svaki put kad su polazili u Hrvatsku, Đuređ Vatav je u šali spominjao svome bratu rječi iz lipnja 1973. godine.

Krajem kolovoza ili nešto kasnije, početkom rujna, svakako prije klokotičkog kirvaja, stigao je službeni poziv da Klokočanje budu u Buševcu za 29. listopada, za Dan državnosti. Odmah nakon toga, jednog ponедjeljka, gospodin Tudor Iorga ili, bolje rečeno, drug Tudor Iorga, jer je tada tako bilo, koji je inače u to doba radio kao tajnik za propagandu u županiji, pozvao je Đurđa Vatava u Ričicu u svoj ured, gdje ga je pitao da li žele ići u Hrvatsku, a kad je dobio potvrđan odgovor još je pitao i koliko osobe namjeravaju otići s folklornim ansamblom. Instruktor je odmah odgovorio 60 no do kraja su u Hrvatsku otiše 70 osobe iz Klokočića. Ipak, nije sve bilo tako glatko kako možda izgleda. Svim instrumentistima folklornog ansambla je bila uskraćena viza jer su navodno rekli ne znam gdje da se više neće vratiti čim jednom

prijeđu granicu. Odobrili su druge instrumentiste na ta mjesta, u istom danu, ali nisu bili toliko vješti, pa su Klokočanje otišli u Hrvatsku bez ijedne probe. Uzeli su i jednog instrumentista koji je na početku htio ići ali je bio odbijen, kako da mu se nakon toga svi mole da ide. U ostalim godinama Mikola Vatav je davao izjave iz kojih je proizlazilo da osobno odgovara za toga i toga, kako bi im se svima mogle izdati vize.

*Ivan Dobra*

## DAN DRŽAVNOSTI RUMUNJSKE

*Svake godine, 1. prosinca, Rumunji slave Dan državnosti. Datum je ustanovljen zakonom proglašenim 1990., čime je obilježen važan trenutak u nacionalnoj povijesti: onaj u Alba Iuliji, 1918., kada je Velika skupština izglasala ujedinjenje Transilvanije s Rumunjskom.*

**P**redsjednik Klaus Iohannis održao je govor u četvrtak 1. prosinca, u palači Cotroceni, tijekom prijema organiziranog u povodu nacionalnog dana Rumunjske. Govorio je o izazovima koje je generirao rat u Ukrajini, potrebi zajedništva i solidarnosti, ali i o rizicima populističkih teorija. Šef države istaknuo je da je naša zemlja stup sigurnosti i da je sigurna sve dok je članica NATO-a. Iohannis je također iznio potrebne reforme za modernizaciju države i činjenicu da je Rumunjima potreban hitan napredak kako bi se povećala dobrobit i životni standard. "Dragi Rumunji, danas slavimo povjesni trenutak kada je stoljetni san našeg naroda postao stvarnost. S emocijama i zahvalnošću evociramo sjećanje na one koji su, nadahnuti domoljubljem i vođeni vizijom moderne nacije, ostvarili uniju u Kišinjevu, Černivcima, Jašiju, Alba Iuliji i Bukureštu. Vrijednosti i ideali u koje su naši preci vjerovali i za koje su se žrtvovali u Prvom svjetskom ratu na Jiuu, kod Dragoslavele, ili u bitkama kod Mărășești, Mărăști i Oituz temelj su jake Rumunjske. Ove vrijednosti i ideali uvijek daju nam snagu da idemo naprijed čak i u onim najtežim vremenima, ali upravo takve prekretnice nam pokazuju koja su nam prava mjerila,



razjašnjavaju razliku između dobra i zla i tjeraju nas da se zauzmemos za načela u koja vjerujemo."

Nacionalni dan Rumunjske također je obilježen unaprijed u obrazovnim jedinicama u Karaševu. Cijela je škola obilježila Dan državnosti brojnim aktivnostima u kojima su sudjelovali učenici osnovnih i srednjih škola. Pod vodstvom učiteljica i odgojiteljica polaznici vrtića i učenici su izradivali crteže, kolaže, izložbe, prisustvovali satu povijesti, recitirali pjesme i izvodili domoljubne pjesme.

*Lina Tincul*

## ODLIČNO ORGANIZIRANO DRUGO IZDANJE BOŽIĆNOG SAJMA U KARAŠEVU

*Da se sve može ako se i iskreno želi, dokazali su nam i ove godine naši mladi iz Karaševa, koji su odlično organizirali drugu godinu zaredom Božićni sajam u Karaševu.*

**O**ve godine sajam je svečano otvoren u subotu 03. prosinca božićnom glazbom, uz dječji smijeh te veselu atmosferu. Mladi volonteri zajedno s radnicima općine Karaševu su se potrudili i prelijepo ukrasili naš centar s raznim božićnim ukrasima. Ovaj događaj ima dobrotvornu svrhu, tako da sav prikupljeni novac za vrijeme sajma i ove će godine biti upućen Dvojezičnoj rumunjsko-hrvatskoj gimnaziji u Karaševu.

Sa lijepo dekorirane scene Zajedništva Hrvata drugo izdanje ovog prelijepog događaja otvorio je načelnik Karaševske općine Petar Bogdan, koji je u svom govoru čestitao na trudu naših mladih i poželio svima prisutnima da ovaj praznik provedu u miru, zdravlju i radosti „Mislim da makar koji od ovi mladi, ovi što su se pobrinuli da ovej događaj se ostvari, bi mogao da govori umesto mene. Velika je čast za mene da otvorim ovaj sajam, ali moram da dam do znanja da zasluga je sva vaša, dragi mladi volonteri. Vi ste oni koji ste dokazali da, evo, nakon što ste prošle godine organizirali sjajno ovej događaj, i ove ste godine dokazali marljivost, dokazali ste da ništa ne teško kada je riječ da činite dobre i lijepе stvari za naše selo. Zato vi, draga djeco, zaslužujete sve čestitke. Zahvaljujem radnicima koji su pomogli da se naš centar nakiti, Zajedništvu Hrvata što nim dal na raspolažanje scenu i zvuk i svem koji su došli s dobrim namjerama ovdje. Želim vam da se svi lijepo osjećate i da ovo Došašće bude lijepa prilika da izbacimo sve što je negativno u nama te da dobro vlada u našim dušama, u našim životu i u našoj zajednici.“



Nakon načelnika općine, s nekoliko riječi prisutnima se obratio i predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, Slobodan Gera:

„Dobro večer. Počašćen sam evo za obraćenje. Najprije želim čestitati svim mladima koji su uz potporu općine Karaševu, Mjesnog vijeća i Dvojezične Gimnazije iz Karaševa organizirali večeras u drevnom Karaševu, na otvorenoj sceni Zajedništva, u mjesnom centru, ovaj božićni karitabilni sajam posvećen Adventu, Došašću.“

Za Božić događaju se uvijek lijepе stvari, tako i ovu večer, ali i naredne tri nedelje kada imamo priliku dokazati kako suradnja između škola, crkva, između općine, Zajedništva i naših mladi se ostvarila i evo tom prilikom priređen je prekrasni Božićni sajam, za kojeg se nadam da se razvije više i više. Došašće je vrijeme radosti, isčekivanja, darivanja i nade, vrijeme kada isčekujemo rođenje našega Spasitelja Isusa Krista i s toga želim da u vašim dušama vlada duhovni mir, zdravlje i puno radosti. Neka se prisjetimo da prije nekoliko dana bio je i Dan državnosti Rumunjske, stoga vam čestitam i ovaj dan Zahvaljujem se svima prisutnima i posebno vama dragi mladi, jer na vama svijet ostaje.“

Božićni sajam odvijao se četiri subote zaredom, a program cijelokupne manifestacije je sadržao brojna događanja, kako kulturnih tako i zabavnih. Organizatori su uspjeli i ove godine pripremiti raznovrstan program, tako da posjetitelji sajma imali su prigodu pogledati i uživati u nastupima djece Osnovne škole iz Goruie, Fârliuga i Ezeriša, Umjetničke škole Ioan Românu iz Ričice, klokotičkih tamburaša iz Klokočića, koledara Zajedništva

## MJESEC PROSINAC – U ZNAKU ZORNICA I SVETACA SVIJETLA

*Mjesec prosinac, zadnji u godini, mjesec kada su dani kratki a noći tako duge, u našem je kraju, prije svega, od davnina poznat kao mjesec zornica.*

**R**anih jutarnjih misa, kada se i mali i stariji upućuju još po mraku na zornice. Nije lako ustati i po mraku krenuti na misu, ali po povratku čovjek se osjeća ispunjenijim, sretnijim, što je još jedno jutro imao snage i otisao na zornicu. A po povratku je već dan, mrak je nestao u zoru. Tako pomalo djeluje i ovaj mjesec, više mračan zbog dugih noći ali onda krajem, dolazi Svjetlo svijeta. Čudesno je to Bog podijelio po mjesecima i u kalendaru. A pogledamo li malo bolje i pozornije vidimo da iščekujući Božić, rođenje Svetog svijeta, slavimo nekoliko svetaca, vrlo omiljenih u narodu, koji kao da nam skraćuju i uljepšavaju mrak.

Prva je sveta Barbara. Ova se svetica štuje pogotovo u krajevima gdje postoje rudnici (okne), kao što je slučaj u našem Lupaku. Na lijevoj strani crkve, jedan od oltara posvećen je upravo ovoj svetici, zaštitni rudara i rudnika. Slika je vrlo simbolična, prikazuje muškarca kako kleći u molitvi na ulazu u rudnik. I u ruci drži lampu, znači svjetlo, za one koje ulaze u rudnik, u oknu. A njima je svjetlost itekako bila potrebna.

S blagdanom sv. Barbare povezani su i adventski običaji. Stavlja se žito u tanjuriće, i kad zazeleni stavlja se kao ukras u kućama i crkvama. U drugim krajevima, žito se sije tek na blagdan sv. Lucije, devet dana kasnije, odnosno 13. prosinca (decembra).

### Sveti Nikola

Odmah poslije svete Barbare, 6. prosinca (decembra), slavimo svetog Nikolu, Mikolu kako mi kažemo, vjerojatno najomiljenijeg dječjeg svecu. No, svetog Nikolu vole svi, i mali i veliki, jer je sveti Nikola uvijek vodio brigu o ljudima, a pogotovo o onim siromašnima.

Sveti Nikola je i zaštitnik pomoraca, a poznato je i kako je svojim blagoslovom ozdravio dijete kojemu je zapela ribilja kost u grlu. Svetog Nikolu slavimo i mi u našem kraju.

Osim što je dosta popularno ime, skoro sva kuća slavi njegov blagdan, bilo večer prije samog blagdana, bilo na sam blagdan i kuće su pune svjetla i veselja tog dana.

### Sveta Lucija

A 13. prosinca slavi se sveta Lucija, zaštitnica očiju stoga oni koji imaju bolesti očiju ili problema s vidom često se obraćaju ovoj svetici za pomoć. U Hrvatskoj, u Dalmaciji postoji običaj darivanja djece za svetu Luciju, ili Lucu kako je zovu u tom kraju. Za svetu Luciju postoji i običaj sijanja žita u tanjuriće, da bi do Božića izraslo. Zrno simbolizira novi život, a zelene vlati koji rastu iz zrba vitalnost i snagu. Po tome kako zrnje proklija može se prognozirati kakva će biti sljedeća godina.

Sveta Lucija se posebno slavi u Švedskoj, u kojoj postoji tradicija da najmlađa kći u obitelji odjene bijelu haljinu s crvenim pojasmom oko struka i krunom svjeća na glavi. Kruna je napravljena od zimzelenih grana i simbolizira novi život u zimi. Zadnjih godina proslava Sv. Lucije postala je pravi kulturološki fenomen i obilježavanjem ovoga blagdana tako se na velika vrata navješćuje božićno vrijeme. Napisane su mnoge pjesme u čast svete Lucije, a zajedničke su im teme mrak i hladnoća zime, a Lucija je ona koja nosi svjetlo, toplinu i nadu u naše domove. Primjećujemo da ovim blagdanima Crkva kao da pali sve više svijećica navješćujući da je Božić sve bliže.

U vremenu u kojem živimo svjetla ima, onog izvanjskog, nažalost ono iznutra često nedostaje. Duše su nam često u mraku, uronjene u brige, probleme, u razne tame iz kojih često ne vidimo izlaz i svjetlost. A često ne vidimo jer ga tražimo možda na krivim mjestima. Nekada naši stari nisu imali električna svjetla, ali su im lica i duše bile svjetlige, radosnije. Živjeli su skromnije, ali zdravije, išli svaki dan u polje, kod salaša, oči su im bile pune zdrave prirode i svega što je Bog stvorio. Zato danas svi liječnici preporučuju čest odlazak u prirodu, što više prirode za liječenje raznih tegoba. Mi tu prirodu imamo, livade i šume, naši su nam je stari ostavili. Samo se trebamo ponovo okrenuti pravim vrijednostima, onima koje ne prolaze. I svjetlost će opet zasjati u našim očima i dušama. A mise su zornice kao male svijećice koja nam osvjetljuju dušu i dane. Želimo vam blagoslovljene, radosne i svjetle božićne blagdane! I budimo svjetlo onima koji ga traže!

Maria Lačchici

## 30. GODINE OD USPOSTAVE HRVATSKO-RUMUNJSKIH DIPLOMATSKIH ODNOSA

*Ove se godine obilježavaju 30. godine od uspostave hrvatsko-rumunjskih diplomatskih odnosa.*

O d te, sada već davne, 1992. godine dogodilo se puno toga u odnosima dviju država. Tijekom 30. godina diplomatskih odnosa dvi je su zemlje izgradile iskrene, prijateljske i čvrste veze. Obje su zemlje u tih trideset godina prošle sličan put do članstva u NATO-u i Europskoj uniji. A dodatna je spona, kako je rekao predsjednik Sabora, Gordan Jandroković u Zastupničkom domu rumunjskog Parlamenta pri nedavnom službenom posjetu, hrvatska nacionalna manjina u Rumunjskoj, odnosno naša karaševskohrvatska zajednica, nastanjena ovdje od 14. stoljeća. I bez obzira na brojčano manji broj pripadnika rumunjske nacionalne manjine u Hrvatskoj, promicanje prava i interesa naše zajednice te potpora aktivnostima uvijek su bila na popisu prioriteta hrvatske Vlade.

Dugogodišnji odnosi između dviju zemalja bili su izvanredna podloga za razvijanje čvrćih parlamentarnih, ali i gospodarskih veza obzirom na potencijal za suradnju na europskim projektima povezivosti, osobito u energetskoj i transportnoj infrastrukturi. A tu je svakako i turizam, obzirom da je Hrvatska jedna od najpopularnijih turističkih destinacija.

U okviru tih dugogodišnjih dobrih odnosa svakako se moraju istaknuti posjeti hrvatskih predsjednika i premijera koji su u vijek posjećivali i našu zajednicu. A mislim da se nijedna manjinska zajednica, barem ne u našoj županiji, ne može dići takvim posjetima na najvišoj državnoj razini. A veleposlanici Republike Hrvatske u Bukureštu kao i ostali članovi hrvatskog veleposlanstva u vijek su posjećivali naša mjesta, naše škole i odazvali se pozivu za potporu i pomoć kada nam je ona trebala, u raznim oblicima.

U okviru tih političkih, diplomatskih, kulturnih i gospodarskih odnosa možemo navesti i osnivanje našeg Zajedništva Hrvata sa sjedištem u Karaševu. I novine na našem jeziku, i emisiju na radiju, i brojna kulturno-folklorna zbivanja.

A u tih trideset godina i naša se zajednica promjenila. Iako nas je bilo malo po broju, još nas je manje sada. Ipak, unatoč negativnom trendu po

pitanju brojčanosti stanovnika, naša je zajednica živa i živahna. Puno kulturnih i folklornih ansamblava iz Hrvatske posjetilo je naš kraj, a isto su naši odazili u Hrvatsku. Naši su učitelji, profesori i učenici bili svake godine na seminarima. Učitelji i nastavnici imali su tako priliku osježiti i poboljšati svoja zna-



nja iz hrvatskog jezika, a učenici su se radovali ljetu u kampovima na hrvatskoj obali.

U tih trideset godina osnovana i jedina Katedra hrvatskog jezika i književnosti, na Sveučilištu u Bukureštu, a 2017. osnovan je i Lektorat hrvatskog jezika na Zapadnom sveučilištu u Temišvaru.

Vratila se i prva generacija apsolvenata sa Sveučilišta u Zagrebu i postali profesori u našim školama ili pak aktivni članovi Zajedništva, što je dovelo do procvata kulturnog života i školstva na materinskom jeziku. Više su puta profesori Kroatiske sa Sveučilišta u Zagrebu posjetili naša mesta.

Od manjinske zajednice koja je živjela u sjeni drugih manjinskih zajednica, od kojih su je neke čak i svojatale, postali smo zajednica s jasno definiranim stavom o podrijetlu, korijenima i smjeru u kojem idemo. I unatoč svim preprekama, što izvanjskim što unutarnjim, idemo naprijed i s povjerenjem gledamo prema budućnosti.

Opstanak naše zajednice ovisi prije svega o nama, ali uz pomoć obiju naših država, i Hrvatske i Rumunske, naš opstanak i napredak, ima više izgleda. A mi nastojmo i dalje biti živi most u okviru bilateralnih odnosa.

Maria Lačchici

Hrvata u Rumunjskoj te učenika naše Dvojezične Gimnazije. Na otvorenoj sceni Zajedništva Hrvata održane su se i božićne predstave koje su nam priredili učenici Gimnazije iz Karaševa i članovi Teatra "DA" iz Ričice. Novost je ovo godine bio besplatni foto-kutak za kojeg su posjetitelji bili oduševljeni, a organiziran je i dolazak Svetog Nikole te susret djece s Djedom Božićnjakom. Djeca i roditelji su imali prilike razgledati i kupiti ručno izrađene božićne ukrase i maštovite dekoracije za jelku



i kuću pripremljene od naših učenika zajedno sa svojim nastavnicima, te uživati u toplom čaju i čokoladi, kuhanom vinu, mirisnih božićnih kolačića i još mnogo toga koje su nudili naši štandovi.

Ovogodišnji sajam bio je odlično posjećen, a naši mladi, koji su uložili puno truda i marljivo radi li, primali su sa svih strana pohvale za odlično organiziranje. Kako je bilo, pogledajte u fotogaleriji...

Lina Tincul



## BOŽIĆNI POKLONI ZA DJECU

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj nije ni ove godine zaboravio djecu predškolske i školske dobi iz karaševskih selja i djecu hrvatske nacionalnosti iz Rekaša i Tirola. U sklopu božićnih i novogodišnjih blagdana, Zajedništvo je djecama poklonio 340 paketića sa slatkisima u ukupnoj vrijednosti od 12.962 leja. U svim selima paketiće su dijelili predstavnici ZHR-a.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj uručuje od 2004. godine poklon – paketiće svim karaševskim djecama, toliko uoči božićnih blagdana, koliko i prigodom Dana djeteta.

Lina Tincul



## ZILE DE SĂRBĂTOARE LA ȘCOLILE DIN COMUNA LUPAC

*În fiecare an, ziua de 1 Decembrie reprezintă un prilej de sărbătoare pentru elevii și dascălii Școlii Gimnaziale din comuna Lupac.*

Pentru a marca Ziua Națională a României, Școala Gimnazială Lupac, Școala Primară Rafnic, Școala Gimnazială Clocotici și Grădinițele cu Program Normal din Lupac și Clocotici au organizat numeroase activități la care au participat atât elevii din ciclul primar, cât și cei



## KRAJ PRVOG DIJELA 5. LIGE

Prolaz Karaševu je u velikom stilu odigrao zadnje tri utakmice prvog dijela prvensvta 5. nogometne lige Karaš - severinske županije. U 11. kolu, nakon izvrsnog izdanja karaševskih igrača, na igralištu u Karaševu je teško stradala C.S. Mehadija koja je bila poražena s rezultatom 10-3, u 12. kolu igrači Prolaza su izborili 2-0 pobjedu na teškom gostovanju kod Voinței Šoșdeae, da bi u zadnjem kolu pobijedili s visokim

din gimnaziu. Îndrumați de doamnele învățătoare, cei mici au realizat desene, colaje, expoziții, au recitat și au intonat cântece patriotice. Elevii mai mari au urmărit o prezentare PowerPoint cu titlul "Semnificația zilei de 1 Decembrie" și au scris compuneri în care au evidențiat importanța acestei zile, dar și entuziasmul și atmosfera de sărbătoare de la Alba Iulia cu privire la Unire. "A fi patriot înseamnă a fi cinstit, a avea conștiința curată, o gândire logică și o inimă curată", susține învățătoarea Maria Muselin, precizând că toate aceste trăsături le-a descoperit la preșcolarii și elevii din comuna Lupac. Prin aceste activități s-a încercat cultivarea patriotismul tinerei generații, o latură importantă a educației, mai ales în zilele noastre, când valorile morale par să nu mai aibă importanță în societate.

Pe 6 decembrie elevii din comuna Lupac au fost vizitați și de Moș Nicolae. Pentru sosirea lui aceștia s-au pregătit cum se cuvine. Au confectionat coronițe pentru Advent, au pictat cizmulițe și au recitat pe nerăsuflare poezii și cântece. Moșul i-a așteptat la biserică din localitatea Rafnic unde le-a oferit pungi pline cu dulciuri. Cadourile au fost oferite de către preotul Patașan Gheorghe și preotul Milan Sima.

Lina Tincu



6-2 Voințu iz Răcășdie, koja još uvijek drži prvo mjesto na ljestvici ove lige.

Ove tri pobjede dovele su ekipu iz Karaševa do šestog mjeseta na ljestvici, sa devet bodova zaostatka iza vodeće Răcășdie, i najbolji su pokazatelj da se u zadnje vrijeme igra Prolaza bitno promjenila na bolje. Forma igrača sastava iz Karaševa raste iz utakmice na utakmicu, navijači su opet počeli dolaziti u velikom broju na utakmice i mi se iskreno nadamo da će ova serija dobrih rezultata trajati i nakon zimske pauze.

## ZILE DE SĂRBĂTOARE LA ȘCOLILE DIN COMUNA LUPAC

*În fiecare an, ziua de 1 Decembrie reprezintă un prilej de sărbătoare pentru elevii și dascălii Școlii Gimnaziale din comuna Lupac.*

Pentru a marca Ziua Națională a României, Școala Gimnazială Lupac, Școala Primară Rafnic, Școala Gimnazială Clocotici și Grădinițele cu Program Normal din Lupac și Clocotici au organizat numeroase activități la care au participat atât elevii din ciclul primar, cât și cei



## KRAJ PRVOG DIJELA 5. LIGE

Prolaz Karaševu je u velikom stilu odigrao zadnje tri utakmice prvog dijela prvensvta 5. nogometne lige Karaš - severinske županije. U 11. kolu, nakon izvrsnog izdanja karaševskih igrača, na igralištu u Karaševu je teško stradala C.S. Mehadija koja je bila poražena s rezultatom 10-3, u 12. kolu igrači Prolaza su izborili 2-0 pobjedu na teškom gostovanju kod Voinței Šoșdeae, da bi u zadnjem kolu pobijedili s visokim

din gimnaziu. Îndrumați de doamnele învățătoare, cei mici au realizat desene, colaje, expoziții, au recitat și au intonat cântece patriotice. Elevii mai mari au urmărit o prezentare PowerPoint cu titlul "Semnificația zilei de 1 Decembrie" și au scris compuneri în care au evidențiat importanța acestei zile, dar și entuziasmul și atmosfera de sărbătoare de la Alba Iulia cu privire la Unire. "A fi patriot înseamnă a fi cinstit, a avea conștiința curată, o gândire logică și o inimă curată", susține învățătoarea Maria Muselin, precizând că toate aceste trăsături le-a descoperit la preșcolarii și elevii din comuna Lupac. Prin aceste activități s-a încercat cultivarea patriotismul tinerei generații, o latură importantă a educației, mai ales în zilele noastre, când valorile morale par să nu mai aibă importanță în societate.

Pe 6 decembrie elevii din comuna Lupac au fost vizitați și de Moș Nicolae. Pentru sosirea lui aceștia s-au pregătit cum se cuvine. Au confectionat coronițe pentru Advent, au pictat cizmulițe și au recitat pe nerăsuflare poezii și cântece. Moșul i-a așteptat la biserică din localitatea Rafnic unde le-a oferit pungi pline cu dulciuri. Cadourile au fost oferite de către preotul Patașan Gheorghe și preotul Milan Sima.

Lina Tincu



## KRAJ PRVOG DIJELA 5. LIGE

Prolaz Karaševu je u velikom stilu odigrao zadnje tri utakmice prvog dijela prvensvta 5. nogometne lige Karaš - severinske županije. U 11. kolu, nakon izvrsnog izdanja karaševskih igrača, na igralištu u Karaševu je teško stradala C.S. Mehadija koja je bila poražena s rezultatom 10-3, u 12. kolu igrači Prolaza su izborili 2-0 pobjedu na teškom gostovanju kod Voinței Šoșdeae, da bi u zadnjem kolu pobijedili s visokim

din gimnaziu. Îndrumați de doamnele învățătoare, cei mici au realizat desene, colaje, expoziții, au recitat și au intonat cântece patriotice. Elevii mai mari au urmărit o prezentare PowerPoint cu titlul "Semnificația zilei de 1 Decembrie" și au scris compuneri în care au evidențiat importanța acestei zile, dar și entuziasmul și atmosfera de sărbătoare de la Alba Iulia cu privire la Unire. "A fi patriot înseamnă a fi cinstit, a avea conștiința curată, o gândire logică și o inimă curată", susține învățătoarea Maria Muselin, precizând că toate aceste trăsături le-a descoperit la preșcolarii și elevii din comuna Lupac. Prin aceste activități s-a încercat cultivarea patriotismul tinerei generații, o latură importantă a educației, mai ales în zilele noastre, când valorile morale par să nu mai aibă importanță în societate.

Pe 6 decembrie elevii din comuna Lupac au fost vizitați și de Moș Nicolae. Pentru sosirea lui aceștia s-au pregătit cum se cuvine. Au confectionat coronițe pentru Advent, au pictat cizmulițe și au recitat pe nerăsuflare poezii și cântece. Moșul i-a așteptat la biserică din localitatea Rafnic unde le-a oferit pungi pline cu dulciuri. Cadourile au fost oferite de către preotul Patașan Gheorghe și preotul Milan Sima.

Lina Tincu



## KRAJ PRVOG DIJELA 5. LIGE

Prolaz Karaševu je u velikom stilu odigrao zadnje tri utakmice prvog dijela prvensvta 5. nogometne lige Karaš - severinske županije. U 11. kolu, nakon izvrsnog izdanja karaševskih igrača, na igralištu u Karaševu je teško stradala C.S. Mehadija koja je bila poražena s rezultatom 10-3, u 12. kolu igrači Prolaza su izborili 2-0 pobjedu na teškom gostovanju kod Voinței Šoșdeae, da bi u zadnjem kolu pobijedili s visokim

Iza vodeće Răcășdie, drugo mjesto na ljestvici zauzima Recolta iz Ravnika, karaševska ekipa iz Lupačke općine, s 24 boda, a zadnje mjesto drži nekada sjajna Croatija iz Klopotića s ukupno sedam osvojenih bodova. Kada je riječ o rezultatima zabilježenim u utakmicama između momčadi iz karaševskih mjesta, Recolta iz Ravnika pobjedila je u 5. kolu, u gostima, Crotiju iz Klopotića s rezultatom 4-2, u šestom je kolu Prolaz na svom igralištu dobio Croatiju s minimalnih 1-0, dok je u osmom kolu Prolaz deklasirao u Karaševu i Recoltu iz Ravnika s visokih 5-0. Međutim, ova visoka pobjeda Prolaza je bila kratkog vijeka jer su gosti iz Ravnika uložili žalbu zbog navodnog nedozvoljenog nastupa, odnosno nepravilne registracije jednog domaćeg igrača, a komisija za žalbe je odlučila u korist gostiju tako da je utakmica registrirana 3-0



za Recoltu. Žalba Recolte je tako potaknula i druge oportuniste da izgubljenu utakmicu protiv Prolaza dobiju za zelenim stolom. A.S. Prigor, srećom samo oni, nakon što su izgubili s 5-1 od Prolaza, postupili su po uzoru na Recoltu i dobili utakmicu s 3-0.

Ivan Dobra

## OBILJEŽEN DAN NACIONALNIH MANJINA

Dan nacionalnih manjina u Rumunjskoj kao državni blagdan obilježava se svake godine 18. prosinca zahvaljujući Zakonu o uspostavljanju Dana nacionalnih manjina kao državnog blagdana, kojeg je 21. studenog 2017. godine usvojio Zastupnički dom Rumunjskog parlamenta na prijedlog zastupnika pripadnika nacionalnih manjina iz Rumunjske.

Građani koji pripadaju nacionalnim manjima u Rumunjskoj, a na ovom teritoriju je riječ o izuzetnoj etničkoj raznolikosti, daju bitan doprinos koheziji našeg društva. Na Dan nacionalnih manjina slavimo upravo kulturu manjina, jezični i vjerski identitet, ali i višestoljetnu povijest suživota manjina s većinom na području Rumunjske. Ovaj posebni dan dobra je prilika da shvatimo da samo zajedno možemo izgraditi modernu državu, utemeljenu na temeljnim europskim vrijednostima, u kojoj nema mesta za rasizam, ksenofobiju i netoleranciju.

Putem prigodnih programa povodom ovogodišnjeg Dana nacionalnih manjina, pripadnici svake manjinske zajednice s rumunjskog prostora su plesom, glazbom i raznim drugim kulturno-umjetničkim manifestacijama približili sugrađanima svoju kulturu i tradiciju, kao i sve ono što ih čini uopravo nacionalnim manjinama.

U subotu 17. prosinca, upravo uoči Dana nacionalnih manjina, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je organizirao na otvorenoj sceni iz središta Karaševa kulturnu manifestaciju namijenjenu svetkovini,

manifestacije koje će prezentirati specifične tradicije svake manjine. Prije početka prigodnog programa, s lijepo dekorirane otvorene scene sve prisutne je srdačno pozdravio predsjednik ZHR-a Slobodan Gera, a zatim je ukratko govorio i o značaju Dana nacionalnih manjina. "Obilježavanje Dana nacionalnih manjina nudi priliku da se istakne doprinos nacionalnih manjina zajedničkoj kulturnoj baštini i njihov doprinos izgradnji moderne rumunske države. Isto tako, ovo obilježavanje ističe predanost rumunske države da zaštići demokraciju, prava i slobode pojedinca, uključujući i pripadnike nacionalnih manjina, kao i jednakost svih građana, bez obzira na njihovo etničko podrijetlo", naglasio je predsjednik Slobodan Gera.

Prigodni program je na otvorenoj sceni otvorio orkestar ansambla Karaševska zora glazbenom suitom karaševskih tradicionalnih melodija, koledari "Kreativnih radionica" ZHR-a, pod vodstvom prof. Marije Vlašić i prof. Ionela Bončua, pjevali su božićne pjesme i koledje, koje zauzimaju posebno mjesto u karaševskim božićnim običajima, a na koncu programa su nastupili koledari Dvojezične gimnazije iz Karaševa pod vodstvom prof. Ane Filke, prof. Aide Borcescu i prof. Sabine Gere te skupina koledara iz škola karaševske zajednice pod vodstvom prof. Milana Todora.

Sretan rođendan svim građanima koji pripadaju nacionalnim manjinama u Rumunjskoj!

Ivan Dobra